

Frederikshavn avis maj 1962

Sidste tog fra Sæby nordpaa

Natten mellem 26.-27. maj 1962 slutter et hæderfuldt kapitel i dansk jernbanehistorie, som har varet i 63 aar. Indvielsen i juli 1899 var en stor lokal begivenhed - undtagen i Frederikshavn.

Gennem en smuk og vel befolket egn slynger banen sig i sære bugtninger. Den vil skabe forøget liv og virksomhed i Østvendssyssel og sikkert i fuldt mål opfylde de forhaabninger, som knyttet til den".

Ak ja sådan stod der at læse i "Frederikshavn Avis" den 15. juli 1899 i anledning af Sæby-banens indvielse. Der er kun gaaet 63 aar, siden det gode - borgerskab læste om denne store lokale begivenhed. I de forløbne aar har bilerne gjort sit indtog paa landevejene, luften over os er blevet tung benzinøs fra propelfly, siden af jetjagernes petroleumsdunster og nu af brølende raketmotorers næsten lugtfri forbrænding.

Underskuddet vokser HASTIGT

Tiden er ved at løbe fra jernbanerne. I hvert fald de mindre privatbaner, som kæmper en haard, magtesløs kamp for at holde skinnerne varme. Saadan har det været med Fjerritslev - Nørresundby-Frederikshavn - banen, som i de sidste aartier har haft et stadigt voksende underskud at kæmpe imod grundet færre passagerer og gods samt øgede driftsomkostninger.

Selskabet har søgt at holde ud ved indskrænkninger i driften i forbindelse med en omfattende rationalisering. Og man gjorde det ud fra det synspunkt, at F.F.-banen stadig havde værdi for befolkningen i Østvendssyssel. Givet er det, at mange utvivlsomt vil begræde, om hele banestrækningen til Nørresundby nedlægges.

Derimod vil der nok ikke blive udgydt mange taarer i Frederikshavn og Sæby, naar banestrækningen mellem de to byer forsvinder fra den 27. maj. Forbindelserne, de to byer indbyrdes, er i forvejen glimrende takket været rutebilerne, - men det bliver formentlig nødvendigt at udvide fartplanen med yderligere to-tre ture hver vej.

SIDSTE BILLET I SÆBY KL. 1,05

Der har været sagt og skrevet meget om at nedlægge banen gennem Østvendssyssel, og især er der presset pas, for at faa fjernet den 12 km korte strækning fra Frederikshavn til Sæby. Frederikshavn kommune har taget mange tvekampe med privatbaneselskabet for at blive banen kvit. De mange privatbaneoverskæringer (12 i alt), som deler byen i to dele, var en torn i øjet, og da banegaardsflytningen for et par aar siden var brændende aktuel (det ser det ikke ud til mere), øjnene man en chance til at opsigte banen huldskab og troskab. Og da viaduktspørgsmaalet i forbindelse med en vestlig omfartsvej i Sæby samtidig var gaaet i haardknude paa grund af banens beliggenhed, gik ogsaa Sæby kommune ind for at nedlægge strækningen. Dermed var Sæby-banens dødsdom faktisk afsagt. Ved en generalforsamling i Aalborg fornyligt blev eksekutionen fastsat til den 27. maj. Nogle, deriblandt banens folk mellem Sæby og Frederikshavn, havde haabet paa, at Sæby ikke ville blive endestation før i 1964. Paa det tidspunkt ud- I løber nemlig den garantiperiode, som en række kommuner i Østvendssyssel til dels har bundet sig til.

Kl. 1,05 den 27. maj, sælges den sidste billet til Frederikshavn fra Sæby, og naar toget 23 minutter senere kører ind paa Frederikshavn station, er tæppet gledet ned for et baade langt og broget kapitel i jernbanens historie. Maaske vil mange frederikshavnere være paa banegaarden paa dette sene tidspunkt, maaske ikke. Det sidste er vel nok det sandsynligste.

KUN FAA FREDERIKSHAVNERE SAA DET FØRSTE TOG

For 63 aar siden, da strækningen fra Nørresundby til Frederikshavn blev indviet, og det første tog med festklædte indbudte ankom til Frederikshavn kl. 13,20, var der nemlig kun faa af byens indbyggere, som havde ulejlighet sig op paa stationen for at fejre den nye banes fuldbyrdelse. I modsætning til mange andre stationer paa strækningen var der ikke i Frederikshavn forberedt nogen festlighed, men de fleste af de lokale honorationer var mødt op.

Næste dag skrev „Frederikshavns Avis's udsendte medarbejder, som havde deltaget i festturen fra Nørresundby, i datidens poetiske form bl. a.: „Solen skinnede flagene vagede. Foran Nørresundby havnestation holder det guirlandesmykkede, flagbehængte tog. Af rigsdagsmænd deltog bl. a. bringe

brede Madsen-Mygdal og Jungersen med sit fixe bukkeskæg". Og videre hed det: „Man sidder behageligt i de lyse og luftige, med sidegang forsynede vogne, for hvilke „Scandia" i Randers har æren". Jo, der var feststemning paa denne herlige sommerdag. I Sæby var hele byen samlet paa perronen. Et musikkorps spillede, og daværende borgmester Jacobæus talte. Senere gjorde toget ophold ved „Kurhotellet", hvor der var frokost for de indbudte.

Dengang tog det sommetider næsten fire timer med privatbanetoget fra Nørresundby til Frederikshavn. I dag er toget to timer om at gennemkøre den samme strækning. I dette tidsrum kan man i dag komme med fly fra Kastrup til Frankfurt a. M.

Men een havde i hvert fald fordel af Sæby-banen for 63 aar siden. Det var den frederikshavnske tandlæge F. Dolleris, som i en annonce bekendtgjorde, at hans „praxis-besøg" i Sæby bortfaldt med banens indvielse.

KOMMUNEN KØBER BANEANLÆGGENE

Men selvom datiden var baade hyggelig og romantisk, trænger nutiden sig paa med dens krav om hurtighed og effektivitet - og med banens nedlæggelse.

Frederikshavn G, som omfatter F.F.-banens bygninger mellem Kalkværksvej og Rimmensgade, overtager Frederikshavn kommune. Det drejer sig om en stor stationsbygning med kontorer, godsekspedition og lejligheder samt to remisser. Hertil kommer saa Bangsbo station og to ledvogterhuse i henholdsvis Møllehusalle og paa Spurvevej.

Planerne om en ny nord-sydgaaende hovedgade indgaar i byplanlanudviklingen, som er udarbejdet paa stadsingeniørens kontor. Med dette for øje ønsker kommunen de ejendomme, som tilhører privatbaneselskabet. Understed stationsbygning ned dertil hørende halvanden tønder land, kan derimod købes for højeste bud af baneselskabet.

Skinjerne sælges til en produkthandler, som selv maa sørge for at tage dem op. Svellerne derimod skal benyttes paa andre strækninger paa F.F: banen. Andet materiel som f. eks. signaler, automatiske blinklys og jernbanebomme, skal fortsat benyttes.

Endnu er der ikke forhandlet om den pris, Frederikshavn kommune skal betale for privatbanens bygninger, men en taksationskommission ventes nedsat inden længe. Del kommer til at bestaa af en repræsentant for hver af de to parter samt en embedsmand fra ministeriet for offentlige arbejder, der skal virke som uvildig opmand.

LIDT VEMOD Ved afskeden

Fra den 27. maj er FF banens nordligste slutpunkt Sæby, men det medfører ingen større udvidelser af stationsarealet. I forvejen findes der en remisse, og stationsbygningen har en saadan størrelse, at man vil kunne afse opholdsrum til det kørende personale, som skal overnatte i Sæby.

Utvivlsomt vil det glæde baade sæbynitterne og adskillige bilister, som jævnligt passerer gennem Sæby, at jernbaneoverskæringen paa hovedvej A 10 lige ved stationen forsvinder.

Men trods de mange gode grunde til at nedlægge banestrækningen og Frederikshavn turistforenings „sidste-turs-arrangement", bliver det næppe en festlig køretur fra Sæby til Frederikshavn natten mellem den 26. og 27. maj. Der vil altid være vemod forbundet naar noget bukker under for udviklingen. For trods mange skavanker - ogsaa mere iøjnefaldende - er der noget hyggeligt forbundet med Sæby banen. Men maaske er det blot fordi toget minder os om dengang, man havde god tid. Da tiden ikke var saa forjaget som nu.

DENGANG VORE BEDSTEMØDRE GIK I KRINOLINE OG KNAPSTØVLER OG VORE BEDSTEFÆDRE RØG MERKUM OG VAR IFØRT CYLINDERHAT. KORT SAGT I DEN HERLIGE KLUNKETID OMKRING AARHUNDREDSKIFTET.